

Kursplan för

Transkulturell psykiatri - migration, psykisk ohälsa och trauma, 7.5 hp

Transcultural psychiatry - migration, mental health and trauma, 7.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2017.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

[HT11](#) , [HT12](#) , [HT13](#) , [HT14](#) , [HT15](#) , [HT16](#) , [HT17](#) , [HT18](#) , [HT19](#) , [HT20](#) , [HT21](#)

Kurskod	9K8048
Kursens benämning	Transkulturell psykiatri - migration, psykisk ohälsa och trauma
Hp	7.5 hp
Utbildningsform	Uppdragsutbildning (högskolepoäng)
Huvudområde	Övriga ämnen
Nivå	GX - Grundnivå
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Styrelsen för utbildning
Datum för fastställande	2011-07-01
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2017-05-15
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2017

Särskild behörighet

Grundläggande behörighet för högskolestudier.

Mål

Efter avslutad kurs ska deltagarna kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra översiktligt för regelverket kring asylprocessen, nyanländas etablering och rätten till vård.
- redogöra översiktligt för olika aktörers roller i etableringsprocessen.
- förstå psykiska störningar i kontexten av migrationens effekter på hälsan, kulturella faktorerens påverkan, samt de psykologiska och sociala konsekvenserna av trauma.

Färdigheter och förmågor

- analysera situationer och patient/klientfall utifrån kunskaper om migrationens effekter på hälsan, kulturella faktorer påverkan, de psykologiska och sociala konsekvenserna av trauma.
- identifiera psykiska störningar i kontexten av migrationens effekter på hälsan, kulturella faktorer påverkan, de psykologiska och sociala konsekvenserna av trauma samt föreslå vägar till vård och behandling.
- analysera faktorer som är viktiga i bemötandet och i kommunikation med personer med annan kulturell bakgrund och personer som varit utsatta för trauma.
- förstå och analysera faktorer som är viktiga för en hälsofrämjande integration utifrån faktorer identifierade i forskning och beprövad erfarenhet.

Värderingar och förhållningsätt

- förhålla sig professionellt till vårdsökande och deras närstående, med särskild hänsyn till dessas kulturella bakgrund och eventuella erfarenheter av trauma.

Innehåll

Kursen behandlar följande teman:

- Humanitära kriser, migration, ackulturation och påverkan på den psykiska hälsan på kort och på lång sikt, för både barn och vuxna.
- Stressfaktorer under migrationsprocessen och hälsofrämjande integration.
- Regelverket kring asylprocessen och nyanländas etablering, samt kring asylsökandes rätt till vård.
- Att identifiera psykisk ohälsa i ett transkulturellt perspektiv. Bemötande och orientering om diagnostik och behandling och om traumamedveten omsorg.
- Trauma – psykologiska och sociala konsekvenser, bemötande, orientering om behandling.
- Primärvårdsperspektiv på somatisk och psykisk ohälsa.
- Hälsobehov hos barn och ungdomar i migration samt erfarenheter av behandlingsarbete. Särskilt fokus på ensamkommande barn och ungdomar.
- Nätverkets och familjens betydelse i ett transkulturellt perspektiv, anhörigas och patienters erfarenheter och behov av delaktighet.
- Återhämtning, arbetsförmåga och prestationsförmåga. Faktorer som gynnar återhämtning från svåra psykiska störningar. Hur psykisk ohälsa påverkar arbetsförmåga.
- Språk och kommunikation i mötet med nyanlända flyktingar.

Arbetsformer

I kursen ingår individuella litteraturstudier. Texter och filmer med anknytning till kursens teman läggs ut på den webbaserade lärplattformen och finns där tillgängliga i god tid innan kursstart. Där finns också inlämningsuppgifter som stöd för inläsningen.

Kursen inleds med en veckas schemalagd undervisning. Kursveckan består av föreläsningar, en interaktiv workshop, gruppdiskussioner och reflektioner i storgrupp. Kursen avslutas med två uppföljningsdagar som innehåller föreläsningar, gruppdiskussioner samt gruppexamination.

Examination

All schemalagd undervisning är obligatorisk då samtliga undervisningsmoment innehåller studentaktiva inslag som har betydelse för examination. Frånvaro från en del av den schemalagda undervisningen kan kompenseras med en skriftlig uppgift efter samråd med kursledningen.

Examination sker genom en muntlig redovisning av examinationsuppgift som delas ut vid kursstarten. Uppgiften förbereds och redovisas i grupp genom kliniska exempel och med frågor från examinatoren.

Varje deltagares individuella prestation bedöms inom ramen för gruppredovisningen. I examinationsuppgiften kommer deltagare att genom kliniska exempel och frågor från examinatoren få belysa att de uppnått kursens lärandemål och läst den obligatoriska litteraturen.

Övriga föreskrifter

Efter kursens genomförande görs en skriftlig kursutvärdering.

Undervisningsspråk: svenska

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk

Allgulander, Christer

Klinisk psykiatri

3. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 387 s.

ISBN:9789144083285 LIBRIS-ID:16016418

s.61-74, 125-216, 255-264, 281-312, 357-372

[Sök i biblioteket](#)

Bäärnhjelm, Sofie

Transkulturell psykiatri : - en grundbok

Natur & Kultur, 2014 - 300 s.

ISBN:9789127121911 (inb.) LIBRIS-ID:16259421

sid 32-58, 128-160 och 223-245

[Sök i biblioteket](#)

Asylregler

Migrationsverket, 2017

URL: [Länk](#)

Bedömning av prestationsförmåga hos vissa nyanlända invandrare

Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan, SKL, 2013

URL: [Länk](#)

Bäärnhjelm, S; Scarpinati Rosso, M; Pattyi, L

Kultur, kontext och psykiatrisk diagnostik : Manual för intervju enligt kulturformuleringen i DSM-IV

Stockholm : Transkulturellt centrum, SLL, 2007

ISBN:978-91-631-6333-3

[Sök i biblioteket](#)

Fossum, Bjöörn

Kommunikation : samtal och bemötande i vården

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2007 - 445, [3] s.

ISBN:978-91-44-04709-6 LIBRIS-ID:10462762

URL: <http://www.studentlitteratur.se/omslagsbild/artnr/32428-01/height/320/width/320/bild.jpg>

s. 287-306

[Sök i biblioteket](#)

Gunnarsen, Cornelia

Arbetslivsinriktad rehabilitering för torterade flyktingar : slutrapport Partnerskap för humanitet vid Röda korsets center för torterade flyktingar

Stockholm : Röda korsets center för torterade flyktingar, 2000 - 45 s.

LIBRIS-ID:3311842

Regeringens åtgärder med anledning av flyktingsituationen

Regeringskansliet,

URL: [Länk](#)

Etablering av vissa nyanlända

Arbetsförmedlingen,

URL: [Kan laddas ner från Arbetsförmedlingens hemsida](#)

Olika villkor - olika hälsa : Hälsan bland irakier folkbokförda i Malmö 2005-2007

Daryani, A; Löthberg, K; Feldman, I; Westerling, R

2012

URL: [Länk till artikel](#)

Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

89 (2012) :2, s. 112-125

Sundvall, Maria; Edlund, Jan

Migration, psykisk ohälsa och trauma : ett studiehäfte för dig som möter asylsökande och flyktingar i ditt arbete

Stockholm : Transkulturellt centrum, Stockholms läns landsting, 2012 - 93 s.

ISBN:9789198077001 LIBRIS-ID:13921503

[Sök i biblioteket](#)

Svenberg, Kristian

Det transkulturella sjukvårdsmötet : erfarenheter bland somaliska flyktingar och läkare i Sverige

2012

URL: [Länk till artikeln](#)

Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

89 (2012) :2, s. 161-168

Svensk författningssamling: SFS 2013:407. Lag om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd

Riksdagen,

Vård och omsorg för asylsökande med flera

Socialstyrelsen,

URL: [Länk](#)

Ekblad, S

Ansvariga i mottagandet av ensamkommande barn och unga behöver samarbeta mer med akademien

2016 Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

93 (2016) :1, s. 10-16

Celikaksoy, A; Wadensjö, E

Hur har de ensamkommande barnen det i Sverige?

2016 Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

93 (2016) :1, s. 28-36

Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällsliv

Regeringen, 2017

URL: [Länk](#)

Tunström, Andreas

Barn och unga i migration. Förståelseram för barnpsykiatri

Barn- och ungdomspsykiatri, Stockholms läns landsting, 2011

URL: [Länk](#)

Ingår i: Tunström, Andreas; Balint, Marie; Nordström, Bitte Psykiatriskt arbete med barn och unga i migration. Vad behöver man tänka på? : erfarenheter och reflektioner på BUP Lunden Stockholm

Stockholm : Barn- och ungdomspsykiatri, Stockholms läns landsting, 2011 - 115 s.

ISBN:978-91-86981-01-3 LIBRIS-ID:12451430

Ytterligare artiklar, rapporter och annat undervisningsmaterial kan komma att användas och ges ut på lärportalen PingPong utöver det som nämns här

Fördjupningslitteratur

Allgulander, Christer

Klinisk psykiatri

3. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 387 s.

ISBN:9789144083285 LIBRIS-ID:16016418

[Sök i biblioteket](#)

Bäärnhelm, Sofie

Transkulturell psykiatri : - en grundbok

Natur & Kultur, 2014 - 300 s.

ISBN:9789127121911 (inb.) LIBRIS-ID:16259421

sid 106-127

[Sök i biblioteket](#)

Hälsokommunikatörer kan bidra till bättre hälsa hos utlandsfödda

Bäärnhelm, S; Hussein, H; Baker, U; Allebeck, P

Läkertidningen, 2013:110

Bäärnhelm, S

DSM-5 lägger fokus på kultur och kontext

Läkertidningen, 2013:110

Corbo, Victoria; Engelmark Schönning, Inga-Lill; Gherbu, Abeba

Hedersrelaterat våld och förtryck : ett studiehäfte för dig som arbetar inom hälso- och sjukvården

Stockholm : Transkulturellt centrum, Stockholms läns landsting, 2012 - 32 s.

LIBRIS-ID:14968231

Ekblad, S; Asplund, M; Hägglöf, C

Utanförskap och försörjningsstöd vid ohälsa försämrar återhämtning visar en explorativ intervjustudie med nyanlända flyktingar i Södertälje

2013

URL: [Länk till artikel](#)

Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

90 (2013) :2, s. 282-291

Ensamkommande barns och ungas behov : en kartläggning

Stockholm : Socialstyrelsen, 2013 - 53 s.

ISBN:9789175551210 LIBRIS-ID:14879569

URL: [Fritt tillgänglig via www.socialstyrelsen.se](http://www.socialstyrelsen.se)

[Sök i biblioteket](#)

Ensamkommande barn och Unga

Socialstyrelsen,

URL: [Länk](#)

Från apati till aktivitet : teori och behandling av flyktingbarn med svår psykisk ohälsa

Ascher, Henry; Hjern, Anders

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 249 s.

ISBN:9789144068152 LIBRIS-ID:14697928

[Sök i biblioteket](#)

Klefbom, C

Behov av tandvård bland asylsökande och gömda (med fokus på barn) 2007/2008

Transkulturellt centrum, 2010

Lindencrona, F; Ekblad, S; Johansson Blight, K

Integration och folkhälsa en kunskapsöversikt. Expertbilaga till Rapport Integration 2005

Integrationsverket, 2005

Höynä, Ulla-Karin

Livsviktig aktivitet : Intervju med Anne-Le Morville

2015 Ingår i:

Arbetsterapeuten [Elektronisk resurs]

LIBRIS-ID:12200368

(2015)

s. 28-30

Morales, L.P; Ugalde, C.M

Sjuksköterskors upplevelser av möten med patienter som har annan kulturell bakgrund.

Uppsats. Institutionen för vård och natur. Högskolan i Skövde, 2010

Regionalt vårdprogram. Ångestsyndrom

Ångestsjukdomar och kulturell variation

Stockholms läns landsting, 2011

s.71-74

Sundquist, Anders; Bexelius, Maria

Rekommendationer för en jämställd asylprocess

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, 2008

URL: [Länk](#)

Topor, Alain; Sundström, Klas

Återhämtning - en introduktion : återhämtning. Vad är det? : Hur är den möjlig?

1. uppl. : Årsta : FoU-enheten, Psykiatri Södra Stockholm, Stockholms läns sjukvårdsområde, 2007 - 24 s.

LIBRIS-ID:10773024

Godani, G

På flykt på egen hand

2016 Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

93 (2016) :1, s. 17-27

Bedömning av läget inom hälso- och sjukvården i landet.

Socialstyrelsen, 2016

URL: [Länk](#)

Brunnberg, E; Hart, A

En magisk box för resiliensskapande insatser

2016 Ingår i:

Socialmedicinsk tidskrift : organ för sjuk- och hälsovård

Stockholm : Socialmedicinsk tidskrift, 1924-

ISSN:0037-833X2 f LIBRIS-ID:8258350

URL: <http://www.socialmedicinsktidskrift.se>

93 (2016) :1, s. 82-96

Gustafsson, Lars H.; Ödqvist Drackner, Karin

Möta barn på flykt : enkel handbok för alla

Lindberg, Tor

Stockholm : UNICEF Sverige, 2016 - 46 s.
ISBN:9789163903649 LIBRIS-ID:19498992

[Sök i biblioteket](#)

Envall Ryman, Emma

Hur nyanlända kan landa. Slutrapport för Landaprojektet om hur ett psykosocialt stöd för svårt traumatiserade flyktingar kan möjliggöra en väg in i samhället.

Röda Korsets Center för torterade flyktingar, 2017

Tinghög, Petter; Sigvardsdotter, Erika; Saboonchi, Fredrik

Nyanlända och asylsökande i Sverige : en studie av psykisk ohälsa, trauma och levnadsvillkor

Stockholm : Röda Korsets högskola, 2016 - 182 s.

ISBN:9789198368406 LIBRIS-ID:20000410

URL: [Fritt tillgänglig via www.rkh.se](http://www.rkh.se)

[Sök i biblioteket](#)

Länsstyrelsen i Östergötland

Hedersförtryck.se

Länsstyrelsen i Östergötland, 2017

URL: [Länk](#)

Ytterligare artiklar och annat material kan komma att delas ut under kursens gång.